

Interpellationssvar

Dnr 26KS179-2
2026-06

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation från Sverigedemokraterna (SD) - Språkkunskaper hos personal i Gävles förskolor och skolor

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 maj 2026, väckte Wanja Delén - Sverigedemokraterna (SD) följande interpellation.

”Goda kunskaper i svenska är en grundläggande förutsättning för att barn ska klara sin skolgång och för att motverka utanförskap. Att stärka det svenska språket i förskola och grundskola har också varit ett uttalat fokusområde för utbildningsnämnden under flera år.

Samtidigt ställer en språkutvecklande undervisning höga krav på den pedagogiska personalens egen språkliga kompetens. Först då kan pedagoger bekräfta och utveckla barns yttranden, sätta ord på upplevelser och erbjuda ett rikt och varierat språk. Bristande språkkunskaper hos personal riskerar därför att sänka undervisningens kvalitet och hämma barns språkutveckling och erövrandet av det svenska språket – redan i förskolan.

Mot bakgrund av ovanstående önskar jag ställa följande frågor till ansvarigt kommunalråd/ordförande:

1. Vilka språkliga krav har det socialdemokratiska styret formulerat vid nyanställning av pedagogisk personal och vikarier, och hur kontrolleras dessa i praktiken?
2. Vilken samlad och dokumenterad bild har styret av den pedagogiska personalens språkkunskaper i svenska inom Gävle kommuns förskolor och skolor, och vilka underlag ligger till grund för denna bedömning?
3. Hur följer styret upp att medarbetare och vikarier har tillräckliga kunskaper i svenska, hur tillämpas dessa rutiner i praktiken och vilka åtgärder vidtas vid identifierade brister?
4. Hur många medarbetare och vikarier inom förskola och skola, har sedan 2020 fått genomgå språkutvecklande insatser till följd av bristande

kunskaper i svenska, och hur många har omplacerats eller avslutat sin anställning av samma skäl?

5. Avser styret att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att all pedagogisk personal inom förskola och skola, uppfyller de språkliga krav som verksamheten kräver? Om ja, vilka? Om nej, varför?"

Kristofer Dahlgren (L), kommunalråd fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

1. Vilka språkliga krav har det socialdemokratiska styret formulerat vid nyanställning av pedagogisk personal och vikarier, och hur kontrolleras dessa i praktiken?

Vid rekrytering av pedagogisk personal och vikarier, oavsett anställningsform, anges i regel språkkrav i annonser, exempelvis: *"Du har god förmåga att uttrycka dig väl i det svenska språket i såväl tal som skrift."*

Det görs alltid en bedömning av kandidaten under rekrytering av såväl rekryterare som rekryterande chef. Vi har även arbetat med rekryteringsprocessen, främst mot vikarier, genom att rekryterare har utbildat sig till språkbud. Vid rekrytering av timvikarier görs även ett kortare test som komplement.

2. Vilken samlad och dokumenterad bild har styret av den pedagogiska personalens språkkunskaper i svenska inom Gävle kommuns förskolor och skolor, och vilka underlag ligger till grund för denna bedömning?

Det finns i dagsläget ingen samlad och dokumenterad kartläggning av den pedagogiska personalens språkkunskaper inom kommunen.

Bedömningar av språklig förmåga sker i stället löpande i samband med rekrytering samt inom ramen för exempelvis medarbetarsamtal och verksamhetsuppföljning.

Utvecklingsarbete pågår dock för att skapa mer systematiska arbetssätt, bland annat kartlägga medarbetare för att kunna erbjuda insatser på rätt nivå.

3. Hur följer styret upp att medarbetare och vikarier har tillräckliga kunskaper i svenska, hur tillämpas dessa rutiner i praktiken och vilka åtgärder vidtas vid identifierade brister?

Om bristande språkkunskaper identifieras hos vikarier inom förskola och grundskola hanteras detta genom dialog mellan chef och medarbetare, vilket dokumenteras. Det pågår även en översyn av möjligheten att använda digitala språkstöd inom förskolan, såsom digitalt läromedel, för att stärka språkutveckling där behov finns.

Samtidigt följer kommunen nationell utveckling på området. Exempelvis har riksdagen beslutat om lagkrav inom äldreomsorgen med ikraftträdande 1 juli 2026 (prop. 2025/26:93), och en statlig utredning (direktiv 2024:113 med tilläggsdirektiv 2025:102) kring bland annat språkkrav i förskolan väntas

presenteras i juni 2026. Vidare kom Skolverket 2025 med nya allmänna råd om styrning och ledning av förskolan (SKOLFS 2025:440) som bland annat förtydligar vikten av personalens kunskaper i det svenska språket.

Mot denna bakgrund arbetar Gävle kommun med att utveckla ett mer sammanhållet och sektorsövergripande arbetssätt kring språkutveckling för personal. Under hösten startas exempelvis ett pilotprojekt vid ett vård- och omsorgboende med syfte att testa insatser för att därefter föra ut det brett i organisationen. Det finns en sektors överskridande arbetsgrupp, med representation från förskolan, som deltar i arbetet.

4. Hur många medarbetare och vikarier inom förskola och skola, har sedan 2020 fått genomgå språkutvecklande insatser till följd av bristande kunskaper i svenska, och hur många har omplacerats eller avslutat sin anställning av samma skäl?

Det saknas i nuläget samlad statistik över hur många medarbetare och vikarier inom förskola och skola som sedan 2020 har genomgått språkutvecklande insatser till följd av bristande kunskaper i svenska. Det genomfördes år 2022 språkutbildning för

personal i förskolan som bedömdes vara i behov av att förbättra sina kunskaper i svenska.

Det har inte förekommit att pedagogisk personal har omplacerats eller att en anställning avslutats på grund av bristande kunskaper i svenska inom utbildningsnämnden.

5. Avser styret att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att all pedagogisk personal inom förskola och skola, uppfyller de språkliga krav som verksamheten kräver? Om ja, vilka? Om nej, varför?

Ja, det planeras för ytterligare åtgärder för att stärkas den språkliga kompetensen hos pedagogisk personal. Gävle kommun arbetar med att utveckla ett strukturerat arbetssätt med utgångspunkt i lagändringen rörande vård och omsorg. Detta omfattar både befintlig personal, nyanställda och vikarier. Centrala delar i detta arbete är insatser för att höja den språkliga kompetensen och på individnivå ha utvecklingsplaner som följs upp löpande. Metoder som utarbetas avses sedermera att användas bredare i organisationen. Det rör sig bland annat om att avgöra ifall en medarbetare behöver en språkutvecklingsplan och ett självskattningstest användas. De som är i behov av stöd får därefter tillgång till ett digitalt verktyg för att träna yrkesspråk på den nivå där man befinner sig. Detta följs sedan upp och justeras efter behov. Varje individs utvecklingsplan anpassas efter behov och följs upp av närmaste chef. Det kan konstateras att språkutveckling tar tid, och vid behov justeras planen. Att inte nå uppsatta språknivåer är inte skäl för avsked. Det avses även erbjudas lärarledda lektioner via vuxenutbildningen. Insatserna bygger på erfarenheter från andra kommuner där liknande arbetssätt visat goda resultat. Det kommer fortgå ett löpande utvecklingsarbete allt eftersom arbetet fortskrider.

Härmed anser jag interpellationen besvarad

Kristofer Dahlgren (L)

Kommunalråd